

Könyvtár-pedagógiai program

A pedagógiai program a nagykanizsai **Kőrösi Csoma Sándor – Péterfy Sándor Általános Iskola** székhelyintézményében készült. Az intézményben 1-8. osztályokban folyik az oktatás.

Működésének jogszabályi keretei:

- 2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről
- 110/2012. (VI. 4.) kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról
- 51/2012. (XII. 21.) EMMI rendelet a kerettantervek kiadásának és jóváhagyásának rendjéről
- 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet A nevelési – oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- 326/2013.(VIII.30.) Korm. rend. a pedagógusok előmeneteli rendszeréről és a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény köznevelési intézményekben történő végrehajtásáról

Az iskolai könyvtár szerepe

20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 163.§ (1)

„Az iskolai könyvtár az iskola működéséhez, pedagógiai programjának megvalósításához, a neveléshez, tanításhoz, tanuláshoz szükséges dokumentumok rendszeres gyűjtését, feltárását, megőrzését, a könyvtári rendszer szolgáltatásainak elérését és mindezek használatát, továbbá a könyvtárhasználati ismeretek oktatását biztosító, az intézmény könyvtár-pedagógiai tevékenységét koordináló szervezeti egység.”

A Kőrösi Csoma Sándor – Péterfy Sándor Általános Iskola székhelyintézménye iskolai könyvtárának bemutatása

Az iskolai könyvtár az egyik folyosó végének leválasztásával kapott külön helyet, alapterülete 56 m². Sajnos csak úgy fér be egy osztály, hogy nem jut mindenkinek lehetőség a jegyzetelésre, írásra, de a folyamatosan fejlődő eszközellátottság és a változatos pedagógiai módszerek segítségével a könyvtári órák megtartása nem

okoz problémát. Ezek lebonyolításában a kollégákkal való napi kapcsolat, a rendszeres együttműködés alapfeltétel.

A könyvtár eszközellátottsága teljesnek mondható, hiszen még kazettás magnó is van. 7 db asztali gép, nyomtató, szkennel, lejátszók, tv, számítógépek, router, olvasói asztalok, székek találhatók itt.

Az iskolai könyvtár küldetésnyilatkozata

„Az iskolai könyvtár biztosítja napjaink információra és tudásra alapozott társadalmában a feladatok sikeres ellátásához szükséges alapvető információkat és eszméket. Az iskolai könyvtár kialakítja a diákokban az egész életen át tartó tanúláshoz szükséges készségeket, továbbá fejleszti képzelőerejüket, lehetővé téve azt, hogy felelős állampolgárokként éljenek.”

„Az iskolai könyvtárak számos tanulási lehetőséget biztosítanak egyének, kisebb és nagyobb csoportok számára, központba helyezve az intellektuális tartalmat, az információs műveltséget és a kulturális és társadalmi fejlődést. Az iskolai könyvtárak tanuló-központúsága támogatja, kiterjeszti és egyénre szabja az iskolai tantervet.”

Az IFLA és az UNESCO közös iskolai könyvtári nyilatkozata

Az iskolai könyvtárban alkalmazott önművelési, könyvtárpedagógiai, információszerzési képességek együttes fejlesztésével megpróbáljuk mérsékelni az esélykülönbségeket, az eltérő kulturális háttérben tapasztalható eltéréseket. Az egész életen át tartó tanúláshoz való felkészítés kialakítja és segíti a fejlődő gyermek továbbtanulásához, érvényesüléséhez, életvezetéséhez szükséges információk megszerzését. Ezekkel a kompetenciákkal a tanúlok különböző társadalmi helyzetekbe való beilleszkedését, tevékenykedni tudását, felelős állampolgárrá válását támogatjuk.

Az iskolai könyvtár sokféle lehetőséget kínál az önművelésre, a csoportos és egyéni tanúláshoz technikáinak, módszereinek elsajátítására, a személyiség komplex és differenciált fejlesztésére.

Egyik legfontosabb feladatunk – a tantestület tagjaival együtt - az olvasásfejlesztés, az élményszerű olvasásra ösztönözzük tanulóinkat, ezzel egyfajta alternatívát kínálva a szabadidő hasznos eltöltésére.

Mindennapi munkám fontos része, hogy az iskolai könyvtár ne csak klasszikus könyvtárként, hanem a dokumentumokat feltáró forrásközpontként, információkat gyűjtő, feltáró, megőrző és szolgáltató, kommunikációs központként is működjön.

A könyvtárpedagógia meghatározásai

- A könyvtárban vagy könyvtári dokumentumok felhasználásával való ismeretszerzéssel, ismeretközvetítéssel, információkereséssel foglalkozó

pedagógiai elmélet és gyakorlat. A könyvtár és használói közötti közvetítő tevékenység.

- Közvetlen célja a könyvtári dokumentumok és szolgáltatások sokoldalú, gyakorlatias és élményszerű megismertetése.
- Hosszabb távú célja a könyvtárak, a könyvtári dokumentumok, szolgáltatások és az informálódás szükségletének felkeltése és ezáltal a könyvtárhasználóvá nevelés.
- A könyvtárhasználó, tanuló személyiségfejlődésének a könyvtárhasználat, informálódás során való előmozdításával foglalkozó tudományterület.
- A könyvtárhasználat tantárgy tanításának-tanulásának és a kapcsolatos nevelési feladatok ellátásának módszereivel foglalkozó pedagógiai tudományág.
 - Feladata az is, hogy a könyv- és könyvtárhasználati ismereteket a tanítási-tanulási folyamatban elhelyezze.
 - A könyvtári munka nevelési céloknak és/vagy nevelési-oktatási intézmények tevékenységének alárendelt tervezése, szervezése, végzése.
- A könyvtári munkafolyamatok nevelési céloknak és/vagy nevelési-oktatási intézmények tevékenységének alárendelt tervezése, szervezése, végzése.
- A könyvtár-pedagógia olyan területe az iskolai nevelő – oktató munkának, amely gyakorlatorientált, eszköztudásra irányuló, tantárgyközi ismeretet közvetítő pedagógia.
- A könyvtár-pedagógia az a tudomány, amely a könyvtári nevelő hatások alapjaival és módjával foglalkozik. Három elem alkotja a rendszert:
 - a nevelési célrendszer (az adott társadalom, mely célok teljesítését várja el);
 - a tananyag (mely nem a könyvtártudomány kivonata, kiválasztását gyakorlati szempontok motiválják: hasznosíthatóság, a nevelési és oktatási céloknak való megfelelés),
 - a nevelési-oktatási folyamatok (tanítási, tanulási képességfejlesztő módszerek, tanulási stratégiák, szervezeti formák, taneszközök).

A könyvtárostanár (könyvtárpedagógus) és feladatai

„A könyvtáros feladatai

A jó könyvtár az iskolai műhelymunka nélkülözhetetlen része, ami egyúttal azt is feltételezi, hogy a könyvtáros szervezi, összefogja, koordinálja a médiatári eszköztárral épülő pedagógiai fejlesztő, önművelő tevékenységet. Kialakítja az adott intézmény könyvtár-pedagógiai stratégiáját. Felelős a NAT könyvtárhasználati követelményrendszerének eredményes megvalósításáért. A könyvtár-pedagógia hatékony művelésének nem lehet más célja, mint az alapvető elvárás, hogy minden iskolában valósuljon meg a tervszerűen felépített gyakorlatközeli könyvtárhasználat és az erre való nevelés.” (Homor Tivadar 1998-ban leírt általános összegzése)

- A könyvtárpedagógus iskolai könyvtárban pedagógusként dolgozó könyvtáros, aki a könyvtári munkák mellett tanít is könyvtárhasználatot és/vagy egy szaktárgyat.
- A könyvtárostannak pedagógiai és könyvtári kompetenciával, végzettséggel is rendelkeznie kell.
- A könyvtárpedagógus két szakma határán tevékenykedik.
- Hívja fel a pedagógusok figyelmét az iskolai könyvtár szolgáltatásaira, ezen keresztül az alkalmazható tudás fejlesztésének lehetőségeire (könyvtár-népszerűsítés).
- A könyvtári kutatómunka segítségével hozzájárul az összefüggések, kapcsolatok feltárásához, mely a gondolkodni tanítás lényeges alapja és fejleszti a tanulók tudásrendszerét.
- Rendszeresen tartsa a kapcsolatot a tantestülettel személyes kapcsolatokon, értekezleteken, tantárgyi ajánlójegyzékek készítésén, a könyvtárhasználati tematika ismertetésén keresztül, velük együttműködve végzi nevelő-oktató munkáját a tanulóközösség kialakítása, fejlesztése során.
- Kísérje figyelemmel a tanulók könyvtárhasználati tudásának alakulását a kollégáival való napi találkozások alkalmával is.
- Az új tanulók beilleszkedésének segítése, a hiányos ismereteik kiegészítésének támogatása az iskolai könyvtár eszközeivel, lehetőségeivel.
- Együttműködik a szülőkkel és a pedagógusokkal a tanulók személyiségének fejlesztésében, esztétikai nevelésükben, képességeiknek kibontakoztatásában.
- Tevékenysége során információkat, tényeket, összefüggéseket, megoldásmódokat, szemléletmódot ad át (pl. fenntartható fejlődés, természetvédelem).
- Külön figyelmet fordít az intézménybe járó hátrányos helyzetű tanulóakra is, az intézmény Pedagógiai Programjával összhangban segíti és fejleszti kompetenciáikat, segíti a hátránnyal küzdők esélyeinek kompenzálását. Egyénekre szabott bánásmód, a tanulási stratégia fejlesztésével, az IPR-en belül.
- Kapcsolatot tart és segíti a fejlesztőpedagógusok mindennapi munkáját az iskolai könyvtár lehetőségeivel a gyerekek fejlesztési tervei alapján (különböző felmérők, feladatlapok, olvasmányok, tankönyvek).
- Mindennapi munkája során tiszteletben tartja az egyetemes emberi és nemzeti értékeket, az erkölcsi normákat, kifejezésre juttatja egyéni és közösségi felelősségérzetét, követendő példaként közösségi feladatokat vállal, segíti az iskola mindennapi munkáját.
- Az az egyenlő bánásmód követelményét mindenkor betartja.
- Az információs rendszer részeként nyitott az információs környezet forrásaira, bevonja és közvetíti azokat, illetve a kereső technikákat a könyvtár használói felé.
- Lehetővé teszi az informatikai eszközök és a világháló nyújtotta lehetőségek gazdag lehetőségeinek használatát, használatuk megtanítását a nevelőtestülettel együttműködve végzi.

- Részt vállal a tanulási módszerek, kommunikációs képesség fejlesztésében. Segíti a tanulók differenciált fejlesztését, a szocializációt, a tanulók egészséges életmódra nevelését.
- Könyvtárszakmai tevékenységét az aktuális pedagógiai célok szerint végzi (esetleges különgyűjtemények, tematikus gyűjtemények, aktuális szolgáltatások pl. iskolai ünnepélyekhez).
- Az önálló, hatékony tanulás képességének fejlesztése törekszik mindennapi munkájában.

Célok és feladatok

A legfontosabb nevelési célok az intézmény pedagógiai programjában leírtak alapján az iskolai könyvtárra vonatkozóan:

1. a személyiségfejlesztés az iskolai könyvtár lehetőségeivel,
 2. az olvasói és könyvtárhasználati szokások formálása,
 3. az önművelés, az önálló tanulás és önképzés, ismeretszerzés igényének kialakítása (élethosszig tartó tanulás),
 4. önálló gondolkodás, a kreativitás fejlesztése.
- A könyvtárhasználat oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapi életben az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével.
 - A könyvtár forrásközpontként való használata, mint az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. Felkészíteni a tanulókat az önálló könyvtárhasználatra, etikus ismeretszerzésre.
 - Az önművelés, önképzés, tájékozottság, könyvtárhasználat és olvasás igényének kialakítása. Az ismeretekhez és a művelődéshez való hozzájutás biztosítása mindenki számára, szociális háttértől függetlenül.
 - Az iskolai és más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismertetésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakoroltásával tudatos és biztos használói magatartás kialakítása.
 - (Az egyes tudományokra jellemző kézikönyvek használatának megtanítása a kapcsolódó tantárgyra hárul (pl.: térképek, egy- és többnyelvű szótárak, képletgyűjtemények, határozók, ...).)
 - A tanulók tudásának fokozatos, folyamatos és gyakorlatközpontú fejlesztése, a feladatokhoz szükséges kritikus és válogató forráskiválasztás és információgyűjtés. A pedagógusok főleg segítik, tanácsokkal látják el diákjaikat tudásuk megszerzésében.
 - Tudatos könyvtárhasználóvá nevelés, melyhez hozzájárul az információs problémamegoldás alapvető lépéseinek ismerete, az egyes eszközök, módszerek tanári támogatással történő alkalmazása, továbbá az iskolai könyvtár állományának és szolgáltatásainak önálló használata.

- Megismertetni a tanulókat azon alapvető információhordozók, informatikai eszközök fajtáival, szerepével és felhasználásával, amelyek elősegítik az önálló szellemi alkotás létrehozását.
- Kibontakoztatni és kialakítani azokat a magatartásmódokat és képességeket-készségeket, amelyek a könyvtár mindennapos használatában elengedhetetlenül szükségesek. Tapasztalatai alapján lássa a könyvtárnak az ismeretszerzésben, a szabadidő tartalmas eltöltésében betöltött szerepét.
- Felkészítés az információs társadalom kihívásainak fogadására, képes legyen azokat céljainak megfelelően feldolgozni és alkalmazni.
- Fejlesztendő készségek, képességek: szövegalkotás-szövegértés, kritikus olvasás (kommunikációs), tájékozódás, szabálykövetés, összehasonlítás, lényegkiemelés, emlékezet, problémamegoldás, együttműködés, ...
- A tanulás tanítása (NAT 2012): „A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést a tananyag elsajátításával, szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások; hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok; melyek az egyénre szabott tanulási módszerek; miként működhetnek együtt a tanulók csoportban; hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások, képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni, a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése és a tudás minőségének értékelése.”
- a NAT kiemelt fejlesztési területei alapján:
 - Személyiségfejlesztés, közösségfejlesztés: a könyvtári állomány segítségével, a személyiséget építő irodalmak használatával; kicsik-nagyok együttes könyvtárhasználatával; példamutatással;
 - Az általános műveltség és az alkalmazható tudás: ismeretszerző-információs szerző lehetőségek tantestülettel közös tanítása;
 - Környezeti nevelés: a könyvtári munka során példaadással, fenntartható módszerek megismertetésével.
- Tehetségfejlesztés és felzárkóztatás: versenyfelkészítések (Bod Péter és különböző tanulmányi) és a felzárkóztató foglalkozások színtere, állományával és lehetőségeivel segíti a felkészüléseket, esélyegyenlőséget teremt a tanulók közt. Könyvtárhasználati órákon a tanulók egyéni sajátosságaihoz igazodva differenciált tanulásszervezési módszereket alkalmazunk.
- Nem lezárt ismeretanyagra van szükség, hanem az információszerzés és feldolgozás megtanítására kell törekedni. A személyiség kibontakoztatása, a kutatói aktivitás fejlesztése szükséges.

Oktatási feladatok

A tudatos olvasóvá nevelés, mint egyik legfőbb feladat az egész iskolai nevelést-oktatást átszövi. valamint a szövegértési kompetencia fejlesztésén keresztül is minden tantárgyban megtalálható (olvasmányélmény).

A könyvtárhasználat során olyan eszköztudást szereznek a tanulók, amely az önálló ismeretszerzés és az elsajátított tudás alkalmazását teszi lehetővé. Az eszköztudás – tantárgyi értelemben – tantárgyak közötti vagy tantárgyak feletti tudás.

Könyvtárhasználati tudásuk eszközszerűvé válnon, ezen ismereteiket használják különböző tantárgyaik tanulása során, valamint és a mindennapi problémák megoldása során. A könyvtár-pedagógiai módszerek és az iskolai könyvtár gazdagítja, színesíti, élményszerűbbé, sokoldalúbbá teszi az iskolai tanítási-tanulási folyamatot.

A könyvtárhasználati ismeretek tananyaga a használt és oktatott fogalmak tartalma és szerkezete szerint négy részre oszlik:

1. könyvtárhasználati ismeretek: a könyvtár rendje, használata, a könyvtári rendszer;
2. dokumentumismeret, a dokumentumtípusok tartalmi és formai megismerése, az ezzel kapcsolatos technikák elsajátítása;
3. a könyvtár tájékoztató segédeszközei, használatuk;
4. a szellemi munka technikája, amely a különböző forrásokból szerzett információk feldolgozásának, alkalmazásának műveletsorát foglalja magába, önművelés.

- Könyvtárhasználati kompetenciák kialakítása: Ismerje meg a tanuló és használja az iskolai és más, közművelődési, szakkönyvtár állományát és szolgáltatásait. Igazodjék el a médiatárak, információs központok gyűjteményében. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített önálló ismeretszerzést, fejlessze beszédkultúráját, műveltségét, tanulási-önművelési szokásait, rendszeres olvasással és könyvtárhasználattal. Vegye igénybe a tömegművelés adta önművelési lehetőségeket.
- Dokumentumismeret,- és használat: Ismerje meg a tanuló és rendszeresen használja az adott műveltségterület alapidokumentumait az általános és szaklexikonokat, enciklopédiákat, kézikönyveket, szótárakat, összefoglalókat, gyűjteményeket, gyakorlókönyveket, ezeken kívül a modern ismerethordozókat. Tudja használni a megismert dokumentumok tájékoztató apparátusát: tartalomjegyzék, előszó, mutatók. Korának megfelelően ismerje és használja a közhasznú információs eszközöket és forrásokat: internet, cím- és adattárak, statisztikák, menetredek, telefonkönyvek, névtárak. Figyelje a különböző médiákban megjelent újdonságokat, tájékozódjon hagyományos és modern információs csatornák ajánlataiból. Az így megszerzett eszköztudását legyen képes alkalmazni.
- A könyvtári tájékozódás segédeszközeinek ismerete és használata: Ismerje meg és rendszeresen használja a szaktárgyi kutató-gyűjtő munkához

nélkülözhetetlen kézikönyvtári forrásokat, úgymint lexikonok, szótárak, adattárak, forrásgyűjtemények, összefoglalók és gyakorolja ezek használatát olvasás közben. Készségszinten tájékozódjon tankönyvekben, munkafüzetekben, forrás- és szemelvénygyűjteményekben, antológiákban, a tartalomjegyzék, a fejezetek és a mutatók alapján. Gyakorolja a könyvtári eszköztárra épített forráskutatást, forráselemzést, tudja használni a jegyzetelés, lényegkiemelés, cédulázás technikáját.

- Önművelés, a szellemi munka technikája: A 8. évfolyam végére iskolai feladatai és egyéni problémái megoldásához tudja önállóan kiválasztani és felhasználni a könyvtár tájékoztató segédesszközeit. Legyen képes hagyományos dokumentumokból és modern ismerethordozókból információt meríteni, felhasználni és a forrásokat megjelölni. Tudjon több forrás együttes felhasználásával a könyvtári eszköztár igénybevételével kiselőadást összeállítani. A megszerzett információkat legyen képes elemezni, rendszerezni és róluk írásban vagy szóban beszámolni. Ismerje a szellemi munka technikájának alapvető etikai normáit: idézetek, hivatkozások, utalások, forrásmegjelölés.

Fejlesztési követelmények

- A személyiség fejlesztése: a könyv és könyvtárhasználattal összefüggő igények és szokások kialakítása (önművelésre nevelés, önálló ismeretszerzésre nevelés, a könyvtárhasználóvá nevelés, olvasóvá nevelés, aktivitás, kezdeményező képesség, önálló, kreatív, kritikus gondolkodás, koncentráció, rendszeret, önbizalom).
- Ismeretekre és a készségek fejlesztése (könyvtári rendszer és szolgáltatásainak, tájékoztató segédleteinek megtalálása, a könyvtári dokumentumok használatához szükséges tudás elsajátítása, az információ megszerzésének, értékelésének, szelektálásának, adaptálásának és felhasználásának készsége, a problémamegoldás, mely egyben a tanulási technikák alkalmazásának összetevője is).
- A tanuló tudatosan és komplexen gondolkodjon az információkeresés folyamatáról és tervezze azt.
- Ismerje meg az egyes könyvtártípusok és szolgáltatásaik jellemzőit, különbségeit, a nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, tájékoztató eszközök széles tárházát, azok információs értékét.
- A nyomtatott és a digitális eszközök segítségével önállóan és tudatosan használjon könyvtárakat, anyanyelvi és idegen nyelvű információforrásokat.
- Ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek típusait, jellemzőit és azok információs értékének megállapításának szempontjait.
- Tudja, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások a tanulás során.
- Legyen tisztában a könyvtári információszerzéshez, -feldolgozáshoz és -felhasználáshoz kapcsolódó etikai szabályokkal, jogi vonatkozásokkal.

- Tudjon tájékozódni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Készségszinten használja az iskolai könyvtár eszköztárát a könyvtári terek funkcióinak és a könyvtári abc ismeretében.
- Ismerje és tudja összehasonlítani az összes könyvtártípus jellemzőit.
- Ismerje meg a kézikönyvtár összetételét és tájékozódásban betöltött szerepét. Tudja önállóan használni a kézikönyvtárat.
- Ismerje meg a hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatásokat. Legyen képes a könyvtári szolgáltatások irányított alkalmazására a tanulásban és a tájékozódásban.
- Értse meg a könyvtári katalógus funkcióját. Tudja értelmezni a katalógusrekord (-cédula) adatait.
- Tudjon keresni megadott műveket a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével. Legyen képes keresőkérdések megfogalmazására tanári segítséggel.
- Legyen képes a hatékony, céltudatos információszerzésre, összetett keresőkérdés megfogalmazására. Tudja kifejezni a keresett témát tárgyszóval.
- Legyen képes megadott szempontok szerint való keresésre az iskolai és a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban.
- Konkrét feladathoz való irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével. A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek tudatosítása, irányított alkalmazása.
- Tudja megállapítani és csoportosítani a hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőit.
- Tudja használni a korosztálynak készült tájékoztató forrásokat, segédkönyveket, közhasznú adatbázisokat. Ismerje a nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusait.
- Tudja kiválasztani a megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus forrásokat. Legyen képes az információforrások hitelességének vizsgálatára, szelektálására.
- Értse meg a forrásmegjelölés etikai vonatkozásait. Legyen képes saját és mások gondolatainak elkülönítésére (idézés jelölése). Tudja azonosítani a felhasznált forrásokat a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével. Értse meg a szerzői jogi vonatkozásokat.
- Tudjon önállóan bibliográfiai hivatkozást készíteni, forrásjegyzéket összeállítani.
- A tanuló legyen képes a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban a megoldáshoz szükséges információkat megkeresni; tudja eldönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.
- Tudjon a könyvtár és az internet szolgáltatásait igénybe véve önállóan releváns forrásokat találni konkrét tantárgyi feladataihoz; a választott forrásokat alkotóan és etikusan felhasználni a feladatmegoldásban;

alkalmazni a más tárgyakban tanultakat (pl. informatikai eszközök használata, szövegalkotás); egyszerű témában az információs problémamegoldás folyamatát önállóan végrehajtani.

A könyvtári foglalkozások típusai

- Könyvtárbemutató, könyvtárismertető óra, amikor a tanulók megismerkednek az iskolai könyvtárral, a speciálisnak tűnő viselkedési szabályokkal.
- Könyvtárhasználati foglalkozás során lehet pl. a könyvtárhasználati versenyre felkészülni. (Rendszeresen a tanulmányi versenyek időszakában, akár délelőtti órák alatt is.)
- Könyvtárhasználati (könyvtárismereti) óra
 - Olyan foglalkozás, melynek célja és témája az előírt könyvtárhasználati ismeretek elsajátítása. Ez általában egy befogadó tantárgyon belül valósul meg (informatika, magyar nyelv és irodalom,).
 - Ezeket az órákat lehetőség szerint könyvtárpedagógus kell, hogy vezesse.
 - Ezen órák helyszíne általában a könyvtár.
 - Helyszín lehet tanterem is, amennyiben konkrét dokumentumtípusok (pl. atlasz, feladatgyűjtemény, határozó stb.) használatának tanítása, gyakoroltatása a cél.
 - Szervezési okokból is lehet más helyszín, például informatika tanterem, ahol akár projektor alkalmazásával tanulói számítógéphasználatot igénylő feladatok megoldása.
- Könyvtárhasználattal támogatott (könyvtárhasználatra épülő) szakóra
 - Olyan szaktárgyi óra, melynek során a pedagógus kiemelten alkalmaz könyvtárpedagógiai módszereket a szaktárgyi elsajátítás és a könyvtárpedagógia hosszú távú céljainak érdekében.
 - Ezeket az órákat szaktanár kell, hogy tartsa. A könyvtárostánár aktívan segíti a munkáját az óra tervezésében és megtartásában.
 - Ezekben az órákon a könyvtárhasználati tudás eszközként jelenik meg, cél a ennek komplex felhasználása, a gyakoroltatás és a szaktárgyi célok érdekében.
 - Helyszín lehet a könyvtár vagy a szaktanterem.

Értékelés

A könyvtárhasználati ismeretek legfontosabb célja intézményünkben, hogy a 8. évfolyam végére diákjaink olyan tudást szerezzenek, melynek segítségével a középiskolában és a mindennapi életben képesek lesznek önálló kutatómunkára és a fellelt források tudatos alkalmazására.

A gyerekek könyvtárhasználói tudásszintjének felmérése után a fejlesztő értékelés gyakorlati feladatokkal, frontális kérdezéssel, kooperatív csoportmunkával, a tanulók munkájának folyamatos figyelemmel kísérésével történik. Különböző tanórákon való könyvtárhasználati ismereteikről a kollégákkal folytatott folyamatos konzultációk, jelzések során értesülök.

8. év végén egy szummatív, a megtanulandó ismeretekre rákérdező dolgozat, és az órákon megfigyelt könyvtárhasználati módszerek használatának megfigyeléses értékelése történik.

Könyvtárhasználati foglalkozásokon nem a hagyományos ellenőrzési, értékelési eljárásokat alkalmazzuk. A feladatmegoldáshoz kötött és a megfigyelésen alapuló ellenőrzési módok adhatnak sokrétű információkat. Az órai munka értékelésénél a szóbeli, megbeszélésen alapuló formákat használjuk.

A megfigyelés történhet az egyéni könyvtárlátogatások és a szervezett foglalkozások alatt is, de a tanórai, szaktanárok által tapasztalt könyvtárhoz kapcsolódó bármilyen megnyilvánulásuk sokszor a legfontosabb visszajelzés.

Könyvtárhasználati helyi tanterv évfolyamonként

A tantestület mindennapi nevelő-oktató munkájában kiemelt figyelmet fordít a könyvtárhasználati tanulási módszerek elsajátítására vonatkozó tevékenységrendszerre, az információkezelés etikus módjainak elsajátítására, a könyvtárhasználat módszereinek beépítésére a pedagógiai gyakorlatban.

A szaktárgyak oktatása során a szaktanárok felhasználják a könyvtárpedagógia módszereit a tanórákon (könyvtárhasználati szakórák), valamint az egyéni és a csoportos foglalkozásokon.

A tanórán kívüli tevékenységekben megjelenítik, elvárják, hogy a tanult könyvtárhasználati ismereteket, az információhasználati készségeket a tanulók tudatosan, tervezetten használják (versenyfelkészítések, szakköri és iskolai ünnepélyekhez gyűjtőmunkák, versek és szövegek önálló keresése).

Lineáris ismereteik (viselkedés, a könyvek csoportosítása tartalom és funkció szerint, könyvtárhasználati szabályok, a könyv szerkezete és tartalma, a könyvtári állomány raktári rendje, betűrend, dokumentumtípusok, nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok, segédkönyvek, katalógusok, kézikönyvtár) évfolyamonként kerülnek meghatározásra, ezek tartalmi meghatározásai bővülnek.

Az információs műveltség kialakításához szükséges ismeretanyag tartalma spirális felépítésű.

A könyvtárhasználati órákon leggyakrabban használt módszerek, munkaformák: csoportmunka, kooperatív csoportmunka, tanári magyarázat, páros munka, egyéni munka, egyéni keresés.

A könyvtárhasználat szakóráknak az időkerete évfolyamonként:

Évfolyam	Informatika	Magyar nyelv és irodalom
1.		2 óra
2.		4 óra
3.		4 óra
4.		4 óra
5.	2	4 óra
6.	2	3 óra
7.	2	4 óra
8.	2	3 óra
összesen:	8	28

A könyvtárhasználati órák ismeretanyaga

Célok: 1 – 4. évfolyam

A diákok megtanulnak első osztályban olvasni, ez minőségi ugrást jelent a könyvtárhasználat tanításában. Az alsó tagozat minden tantárgyban alapozó feladat a rendszeres könyv-, és könyvtárhasználat, az olvasási igény kialakítása.

Az alapfokú könyvtárhasználatához szükséges ismeretek elsajátítása, a dokumentumtípusok fajtáinak ismerete, minimális azonosító adatainak (szerző, cím) felismerése, a könyvek használata (tartalomjegyzék), adatok kikeresése, a könyvtárak funkcionális tereinek ismerete elengedhetetlen.

Fontos, hogy a könyvekhez való minél pozitívabb viszony kialakuljon mindegyikükben.

- Alapvető cél, hogy kialakuljon tanulóinkban az olvasás, a könyv és a könyvtár iránti pozitív hozzáállás.
- Olvasási élmények megszerzetésével fejlesszük mindennapi olvasóvá válásukat.
- Az iskolai könyvtár gyűjteményével és szolgáltatásaival alapozza meg a tanulók könyvtárhasználati ismereteit, önálló információhasználatát.
- Ismerjék meg a tanulók az életkori sajátosságaiknak megfelelő alapvető információhordozók fajtáit és azok használatát a nyomtatott és nem nyomtatott forrásokra egyaránt építve.
- A könyvtárhasználatra épülő feladatok által a tanulók önművelési igényének felkeltésére kell törekedni.
- Kialakítani és fejleszteni a tanulóknál a könyvtári eszköztárra épülő önálló ismeretszerzés, a forrásalapú tanulás iránti igényt, azokat a magatartásmódokat, tevékenységeket, amelyek a könyvtárhasználaton alapuló önálló ismeretszerzéshez szükségesek.
- Legyenek képesek a tanulók arra, hogy a különböző információforrásokból a megfelelő információkat megtalálják, s alkotó módon felhasználják.
- A továbbhaladás feltételei: Ismerje és alkalmazza a tanuló a könyvtárhasználat szabályait, kövesse a könyvtárban való viselkedés normáit.
- Az értékelés módja: az órai teljesítmény megfigyelése, szóbeli értékelés.

1. évfolyam

Éves óraszám: 2 óra (magyar nyelv- és irodalom)

1. óra: Ismerkedés a könyvtárral, viselkedési szabályok.

2. óra: A kölcsönzés folyamata, gyermekkönyv típusok.

Nevelési – fejlesztési cél:

- A tanulási képesség fejlesztése a tanulók életkori sajátosságának megfelelő élményszerző megismerési feladatokkal. Ismerjék meg a tanulók a könyvtárhasználat szabályait, a könyvtári szolgáltatásokat és igénybevételük módját, a kulturált viselkedés szabályait.
- A könyvtár rendszeres látogatásával szerezzen tapasztalatot a könyvtár alapvető szolgáltatásairól.
- Pozitív attitűd kialakítása a könyvek, a könyvtár iránt. A beiratkozás feltételeinek, a könyvtárban való viselkedés alapszabályainak megismerése.

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek: Ismerkedés a könyvtárral:

- Könyvtárlátogatás, beiratkozás, viselkedés a könyvtárban.
- A könyvtárhasználat alapvető szabályai.
- Az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek megalapozása és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, beszélgetés a tanulás szerepéről, fontosságáról, a tanuláshoz szükséges információk kereséséről és kezeléséről).
- Mesekönyvek, képeskönyvek és ismeretközlő könyvek nézegetése, beszélgetés a képekről, élményszerzés.

2. évfolyam

Éves óraszám: 4 óra (magyar nyelv és irodalom)

1-2. óra: A könyvtári állomány részei, könyvtárhasználat alapvető szabályai.

3-4. óra: A könyv részei, adatai, tartalmi, formai elemei, gyermeklexikon, szócikk, gyermekújság.

Nevelési – fejlesztési cél:

- Ismerjék meg a tanulók a könyvtárhasználat, az információszerzés alapjait. Írott nyelvi források, információhordozók, könyvek, újságok.
- Eligazodás a könyvek, írott nyelvi források világában. Tudjanak eligazodni a könyvek szerkezetében, ismerjék meg a könyvek jellemző adatait (cím, szerző, kiadó, illusztrátor).
- Gyermekújságok jellemzői tartalomjegyzék alapján, ismerjenek meg egy gyermekfolyóiratot!
- Tájékozódás a gyermeklexikonokban betűrend segítségével.
- A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék).

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- Tájékozódás a könyvtári állomány rendjében: kölcsönözhető és nem kölcsönözhető könyvek.
- A könyv részei: könyvborító, gerinc, címlap adatai, a tartalomjegyzék használata.
- A gyermeklexikon használata: szócikk és címszó. A keresés gyakorlása.
- Gyermekfolyóirat a könyvtárban.
- Olvasási élmények kerestetése (elsősorban mesék!), olvasóvá válás folyamatos segítése.

3. évfolyam

Éves óraszám: 4 óra (magyar nyelv és irodalom)

1-2. óra: A könyvtári rend, a könyvtár részei.

3-4. óra: A könyvek csoportosítása tartalmuk szerint (sorozatok is), a szótárak jellemzői.

Nevelési – fejlesztési cél:

- Tájékozódás a könyvek tartalma felől, szerző, cím, kiadó azonosítása.
- Ismerkedés különböző információhordozókkal.
- Adatok, információk gyűjtésének, célszerű elrendezésének módjai.
- Alapismeretek a könyvtár tereiről.
- A könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók. Képesek legyenek az állományrészek megkülönböztetésére: (szépirodalom – ismeretközlő irodalom - kézikönyvek).
- Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban, Segítséggel tudják használni az életkoruknak megfelelő gyermeklexikonokat és szótárakat.
- A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.
- A könyvtári katalógus tájékoztató szerepe a könyvek és egyéb információforrások keresésében.

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- A könyvek csoportosítása tartalmuk szerint: szépirodalmi és ismeretközlő művek, keresés a könyvtár polcain.
- A dokumentumokat azonosító adatok keresése, lejegyzésük módjai. Könyvajánlás.
- A gyermeklexikonok használata.

4. évfolyam

Éves óraszám: 4 óra (magyar nyelv és irodalom)

1. óra: Nyomtatott és nem nyomtatott dokumentumok köre az iskolai könyvtárban

2-3. óra: Gyermeknek készült segédkönyvek 1 óra.

4. óra: Ismerkedés - katalógusok szerepe a könyvek és egyéb információhordozók keresésében.

Nevelési – fejlesztési cél:

- Lexikonok, enciklopédiák, szótárak, legyenek ismeretei a tanulóknak az alapvető kézikönyvekről és azok használatáról: Értelmező kéziszótár, Szinonima szótár, lexikonok, enciklopédiák.
- Ismerkedés különböző információhordozókkal.
- A szótárak szerkezeti jellemzői (betűrend, címszó), a szótárhasználat módja.
- A lexikon, enciklopédia és a szótár egyező és eltérő vonásai.
- Az információk keresése és kezelése.
- Különböző információhordozók a lakóhelyi és az iskolai könyvtárban, ismerjék meg a szerzői és a cím szerinti betűrendes katalógust, a katalóguscédula adatait.
- A könyvtár mint információs központ, a tanulás bázisa, segítője.

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- Keresés a lexikonokban, szótárakban. A szótárhasználat módjának megismerése, gyakorlása. A gyermekenciklopédiák.
- Ismeretközlő könyvekből és folyóiratokból segítséggel tudjanak információkat gyűjteni, jegyzetet készíteni.
- Katalógusokkal való ismerkedés.

Célok: 5-8. évfolyam

Az alsó tagozatban elsajátított könyv- és könyvtárhasználati tudásra, olvasásra építve ekkor az összetettebb tudás kialakítása a cél. Az olvasás iránti igényt szélesíteni kell a könyvtári szolgáltatásokkal és azok lehetőleg mindennapi használatával.

A kézikönyvtár használatára, a számukra szükséges források kiválasztására a gyerekeknek képesnek kell lenniük. Ám az fontos, hogy tudja a gyerek használni és kiválasztani a helyzetnek legmegfelelőbb, akár internetes információhordozót. Az új tantárgyak belépésével azok kézikönyveit ismerjék meg, és tudják használni.

- A könyvtári eszköztárra építő önálló ismeretszerzés, a forrás alapú tanulás iránti igény felkeltése, erősítése, a könyvtári eszköztár készségi szintű használata.
- A könyvtárismeret, a dokumentumismeret és a tájékoztató eszközök informális értékének megismerése által váljanak a tanulók aktív könyvtárhasználókká, igényes olvasókká, képesek legyenek az információk kritikus és etikus felhasználására.
- Ismerjék meg az információkezelés jogi és etikai szabályait.
- Az információ kereséséhez, megértéséhez, feldolgozásához és alkotó alkalmazásához szükséges ismeretek, készségek, a hatékony, önálló tanulást segítő képességek, készségek fejlesztése, hogy képesek legyenek önálló tájékozódásra, véleményalkotásra, az életen át tartó tanulásra.
- A tanulók megismerik az egyes könyvtártípusok és szolgáltatásaik jellemzőit, különbségeit, a nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, tájékoztató eszközök széles tárházát, azok információs értékét.
- Ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek, az internetes források típusait, jellemzőit és azok információs értékének megállapításának szempontjait (kritikus és válogató forráskiválasztás, információgyűjtés).
- Ismeretszerző és –feldolgozó tevékenységük során ismerjék meg és alkalmazzák az információkeresés lépéseit: a téma, a feladat értelmezése – megoldási terv készítése – a források kiválasztása – anyaggyűjtés – jegyzetelés - értékelés – szelektálás – rendszerezés – formába öntés – alkotás lépéseit, fejlődjön szövegértésük.
- A tanulók minden tantárggyal kapcsolatban ismerjék meg a különböző források felhasználási lehetőségeit, a dokumentumok használati értékét.
- A szövegfeldolgozó, szövegértő műveletek gyakorlásával a problémamegoldó gondolkodásuk fejlesztése.
- Feladataik közé tartozik a megfelelő információk kiválasztása, rendszerezése, egyszerűbb bibliográfia, forrásjegyzék összeállítása, az információfeldolgozás, az idézés technikai szabályainak, etikai normáinak ismerete és alkalmazása.
- Feladat az önálló jegyzet és vázlatkészítés fejlesztése.

- Cél az önálló helyesírási kézikönyvhasználat kialakítása, főleg a magyar nyelvi órákon való napi használattal.
- A tanulási képesség fejlesztéséhez, az önállóság növeléséhez járul hozzá a felkészítés egy-egy nagyobb anyaggyűjtést, önálló munkát igénylő, terjedelmesebb szöveg (pl. esszé, egyszerűbb értekezés) írására; verbális és nem verbális (hangzó és képi) információk célszerű gyűjtésére, szelekciójára, rendszerezésére, kritikájára és felhasználására.
- Mind a magyar nyelv, mind az irodalomtanítás feladata az információ felhasználás normáinak (pl. a források megjelölését, idézést) közvetítése.
- Kiemelt szerepet kap az információforrások etikus alkalmazása és azok hitelességének értékelése.

5. évfolyam

Éves óraszám: 6 óra (4 óra magyar nyelv és irodalom, 2 óra informatika)

Magyar nyelv- és irodalom:

1. óra: Az iskolai könyvtár használata, a kialakított állománycsoportok jellemzői

2. óra: Könyvek tartalom szerinti csoportosítása, lexikonok, szótárak, enciklopédiák.

3-4. óra: A betűrendes leíró katalógus jellemzői, használatának gyakorlása

Informatika:

1. óra: Az információszerezésről, információszerezés könyvtári környezetben

2. óra: Információhordozók és használatuk

Nevelési – fejlesztési cél:

- Kézikönyvek és használatuk (magyar nyelv és irodalom)
 - A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok betartása
 - Tájékozódás, információkeresés (betűrend, tartalomjegyzék, utalók használatával) a különféle dokumentumtípusokban (könyv, folyóirat), korosztálynak szóló kézikönyvekben (szótár, lexikon), ismeretterjesztő forrásokban
 - Egynyelvű szótárak használata, könyvtári kutatás, szójelentések csoportos és önálló feltárása
- Dokumentumtípusok (informatika)
 - Dokumentumtípusok megkülönböztetése (könyv, folyóirat, elektronikus)
 - Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek felismerése, megkülönböztetése
 - A könyvek jellemző adatainak, részeinek megfigyelése (író, cím, kiadó, tartalomjegyzék)
 - Információforrások formai és tartalmi jellemzőinek megismerése
 - Információforrások használata
 - Az egyes információforrások azonosító adatainak megkeresése
- Könyvtári rend (informatika)
 - A főbb dokumentumtípusok megkülönböztetése
 - Könyvállomány részei
 - Könyvtári betűrend
 - Könyvek keresése a szabadpolcon szerző, cím, téma szerint

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.
- A dokumentumok megkeresése a raktári jelzet segítségével.
- Az internet és a könyvtár segítségével legyen képes tudása bővítésére, tudjon szaktárgyi témához könyvet keresni a könyvtári állományban tanári segítséggel.

- A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.
- Információkeresés – keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.
- Információkeresés. Önálló és csoportos tematikus gyűjtőmunka. Információk, adatok keresése irányítással.

6. évfolyam

Éves óraszám: 5 óra (3 magyar nyelv- és irodalom, 2 informatika)

Magyar nyelv- és irodalom:

1. óra: Az iskolai könyvtár használata, keresések az állománycsoportokban .
2. óra: Segédkönyvek csoportosítása, használata önálló ismeretszerzésre, nem szöveges információk feldolgozása.
3. óra: A betűrendes leíró katalógus használatának gyakoroltatása, ismerkedés a különféle információhordozókkal és az internettel.

Informatika:

1. óra: Dokumentum-típusok a könyvtárban – jellemzőik.
2. óra: ETO.

Nevelési – fejlesztési cél:

- Könyvtári szakrend
 - Szakjelzet, az ETO, főosztályok
 - Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével
 - Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata a könyvtári terek funkcióinak és a könyvtári abc ismeretében
 - A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése
 - A könyvtár alapszolgáltatásainak használata
 - Hagományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk
 - A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata
- A katalógus
 - A könyvtári katalógus funkciójának megértése
 - Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése
 - Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével
 - Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel
 - Ismeri és alkalmazni tudja a legalapvetőbb vázlatkészítési módokat.
 - A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása
 - A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok
 - A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése
 - Saját és mások gondolatainak elkülönítése

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- A hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk.
- A nem nyomtatott dokumentumok: CD, DVD, elektronikus tájékoztató eszközök. Honlap. Hivatkozás fontossága.
- A tanulók ismerjék az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; szerezzenek gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.
- Ismerjék a tanulók a kézikönyvek információs értékét, tudják önállóan használni a megfelelő segédkönyveket.

7. évfolyam

Éves óraszám: 6 óra (4 magyar nyelv- és irodalom, 2 informatika)

Magyar nyelv és irodalom:

1-2. óra: Könyvtárhasználat: forrásválasztás, forráshasználat, adatok, információk keresése, gyűjtése különféle információhordozókról .

3-4. óra: Könyvtártípusok.

Informatika:

1-2. óra: Irányított forrás- és információkeresés (formai és tartalmi szempontok szerint) hagyományos és számítógépes katalógusokban, egyéb adatbázisokban

Nevelési – fejlesztési cél:

- Könyvtárak Magyarországon (magyar nyelv- és irodalom)
 - Az összes könyvtártípus jellemzőinek megismerése, összehasonlítása
 - A nemzeti könyvtár története, szerepe és funkciói
 - Híres magyar könyvtárak
 - Az összes könyvtártípus jellemzőinek megismerése, összehasonlítása
 - A kézikönyvtár önálló használata
 - Hatékony, céltudatos információszerzés
 - Nagyobb könyvtárak funkcionális tereinek megismerése
- Keresés online katalógusokban (informatika)
 - Információhiány felismerése, megfogalmazása
 - Keresett téma kifejezése tárgyszóval
 - Összetett keresőkérdés megfogalmazása
 - Megadott szempontok szerint való keresés az iskolai és a lakóhelyi elektronikus könyvtári katalógusban.
- Információkeresési gyakorlatok (informatika)
 - A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.
 - Ismerjék az önálló műre való hivatkozás módját.
 - Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében
 - A raktári rend alapján tudjanak önállóan keresni dokumentumokat.
 - Konkrét feladathoz való irányított forráskeresés katalógus és bibliográfia segítségével
 - A kézikönyvtár összetételének és tájékozódásban betöltött szerepének megismerése.

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- Az elektronikus könyvtári katalógus irányított használata.
- A forráskeresés és -feldolgozás lépéseinek irányított alkalmazása.
- A tanulók képesek beszámolót, kiselőadást, prezentációt készíteni, tartani különböző írott és elektronikus forrásokból gyűjtött információk alkotó felhasználásával.

8. évfolyam

Éves óraszám: 5 óra (3 magyar nyelv- és irodalom, 2 informatika)

Magyar nyelv és irodalom:

1. óra: Ismétlés

2. óra: Katalógusok, tárgyszó.

3. óra: A szellemi munka technikája: a tanulás és az anyaggyűjtés munkamódszerei.

Informatika

1. óra: Irányított forrás- és információkeresés (formai és tartalmi szempontok szerint), számítógépes katalógusokban, egyéb adatbázisokban.

2. óra: Számonkérés•

Nevelési – fejlesztési cél:

- Közhasznú adatbázisok használata (informatika)
 - Nyomtatott és elektronikus kézikönyvek, közhasznú információforrások és ismeretterjesztő művek típusainak ismerete
 - Legalább két közhasznú adatbázis biztos használata
 - Az információ kritikus befogadásának megalapozása.
 - Az információforrások etikus felhasználásának megismerése, az információkezelés jogi és etikai szabályai.
- Információforrások használata (A szellemi munka technikája 1.)
 - Az egyes tudományterületek főbb forrástípusainak megismerése, jellemzése
 - A más tantárgyak keretében megismert forrástípusok összefoglalása, rendszerezése, azok önálló használata
 - A feladatnak megfelelő forrástípus önálló kiválasztása
 - Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása
 - Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka
- Hivatkozások készítése (A szellemi munka technikája 2.)
 - Bibliográfiai hivatkozás önálló készítése
 - A felhasznált források – művészettörténeti lexikon, enciklopédia, albumok, antológiák – azonosítása a dokumentumok főbb adatainak megnevezésével.
 - A jegyzetelés különböző technikáinak alkalmazása.
 - Idézés jelölése
 - A szerzői jogi vonatkozások megértése
- A könyvtárhasználatról tanultak gyakorlása
 - Tudják felhasználni a könyvtári szolgáltatásokat a tanulásban és a tájékozódásban.

Pedagógiai eljárások, módszerek, munkaformák, tevékenységek:

- Többféle forrásra épülő tematikus gyűjtőmunka, szótárak, lexikonok, helyesírási kézikönyvek, egynyelvű szótárak használata.
- Információforrások hitelességének vizsgálata, szelektálása

- Bibliográfia, forrásjegyzék önálló összeállítása.
- Idézés jelölése.
- Az információk értelmezése, rögzítése, feldolgozása által önálló beszámolók készítése.
- A különböző információforrások önálló, alkotó és etikus felhasználása egyéni és kooperatív munkában.

Felhasznált források

- Barátné Hajdu Ágnes: Bevezetés a könyvtárhasználati ismeretek oktatásába. Bp., ELTE, 2015.
(http://metodika.btk.elte.hu/file/TAMOP_BTK_BMK_8.pdf , (utolsó letöltés : 2017. február 3.)
- http://mke.info.hu/wp-content/uploads/2010/10/Domsody_Andrea_nyved.pdf, (utolsó letöltés : 2017. február 3.)
- barcsay.szentendre.hu/konyvtar/alapdokumentumok?download...konyvtarpedagogia
- altisk.karcag.hu/kvt/dok/kvtpedagogiai_prg/konyvtarpedagogiai_program.html
- <http://www.szentjanos.hu/images/dok/2013/konyvtarpedprog.pdf>
- http://venkerti.hu/docs/tanerv_alt_2013/K%C3%B6nyvt%C3%A1rhaszn%C3%A1lat_1-8.pdf
- http://www.ktep.hu/sites/default/files/ifla-school-library-guidelines_magyarul.pdf
- http://m.cdn.blog.hu/sz/szgyakonyvtar/file/szgya_kvtped_program2015.pdf
- Dán Krisztina — Dragon Katalin — Homor Tivadar: Így működik az iskolai könyvtár. Budapest, FPI, 1998.
- Az iskolai könyvtár. Könyvtárostanárok kézikönyve (szerk. Celler Zsuzsanna). Budapest, OPKM, 1998.
- Az iskolai könyvtár új modellje a gyakorlatban (szerk. Emmer Gáborné). Budapest, KTE, 2004.
- A Karcagi Általános Iskola Helyi tanterve 1-4. évfolyam [elektronikus dok.]. URL: http://altisk-karcag.hu/dokumentumok/doku.php/also_tagozatos_helyi_tanterv
- A Karcagi Általános Iskola Helyi tanterve 5-8. évfolyam [elektronikus dok.]. URL: http://altisk-karcag.hu/dokumentumok/doku.php/felso_tagozatos_helyi_tanterv
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára. Informatika [elektronikus dok.]. URL: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.15_informat_5-8.doc
- Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára. Magyar nyelv és irodalom [elektronikus dok.]. URL: http://kerettanterv.ofi.hu/01_melleklet_1-4/1.2.1_magyar_1-4.doc
- Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára. Magyar nyelv és irodalom [elektronikus dok.]. URL: http://kerettanterv.ofi.hu/02_melleklet_5-8/2.2.01.1_magyar_5-8_a.doc
- Órák a könyvtárban (szerk. Katsányi Sándor). Budapest, Népművelési és Propaganda Iroda, 1974.
- Pápayné Kemenczey Judit: Könyv — tár. Könyv- és könyvtárhasználati órák. Szolnok, Versegly Ferenc Megyei Könyvtár, 1985.

- <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00020/1998-10-mu-Homor-Konyvtar.html>
-